

Sağlıklı Koruyucu Aile Ortamının Oluşumu: Bağlanma Teorisi ile Bir Analiz *

The Formation of A Healthy Foster Family Environment: An Analysis with Attachment Theory

ÖZET

Bu makale, bağlanma teorisindeki literatürün gözden geçirilmesini, koruyucu bakımda olmanın sonuçlarını, travmanın etkilerini ve koruyucu bakım veren ve alan bireylerin uzun vadeli bağlanma sonuçlarını ortaya koymaktadır. Şimdiye kadar, koruyucu aile ile olan araştırmalar genel olarak evlilik ve aile terapisi alanıyla ilgili bağlanma sonuçları konusunda asgari düzeyde araştırma yapılmıştır. Koruyucu ailenin bağlanma sonuçları, bağlanma ve ilişkisel işleyiş arasındaki bağlantı nedeniyle evlilik ve aile terapistleri için anlaşılması gereken önemli bir alandır. Bu makalenin amacı, koruyucu bakım deneyimlerini ve bu deneyimlerin bağlanma stilleri geliştirmelerini nasıl etkileyebileceğini ilk bakışta anlamaya yardımcı olmaktır. Bu konuyu araştırmak, klinisyenlere şu anda koruyucu bakımda olan çocuklara, koruyucu bakım ve ailelerine hizmet sağlamada yardımcı olmayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Koruyucu Aile, Bağlanma Teorisi, Terapi, Çocuk Refahı, Koruyucu Aile Eğitimi

ABSTRACT

In this scholarly piece, we delve into an exhaustive analysis of attachment theory, the ramifications of foster care, the impact of trauma, and the enduring attachment consequences experienced by foster care graduates. Until now, investigations concerning foster families have been scant in relation to attachment outcomes within the domain of marriage and family therapy. The profound repercussions of foster care decoupling warrant meticulous examination, particularly for marriage and family therapists, given the interconnection between attachment and relational functioning. The primary objective of this article is to offer an incisive comprehension of foster care experiences and their potential effects on the development of attachment styles. Through rigorous research on this subject, our aim is to empower clinicians in rendering appropriate services to children currently in foster care and to foster care families.

Keywords: Foster Family, Attachment Theory, Therapy, Child Welfare, Foster Family Education

GİRİŞ

Bebek ve bakıcısı arasındaki duygusal bağ, bağlanma olarak adlandırılır. Bir bakıcının bebekle duygusal olarak ilgilenmesi ve ihtiyaçlarına duyarlı bir şekilde yanıt vermesi, güvenli bir bağlanma oluşturmak için gereklidir (Lyons-Ruth 1996). Bebekler, ihtiyaçları karşılandığında kendilerini güvende hissederler, bu da sağlıklı bir şekilde gelişmelerine yardımcı olur. Bununla birlikte, güvensiz bağlanma, bakıcının duygusal olarak yetersiz ya da yanıt vermez bir şekilde davranması nedeniyle ortaya çıkar ve bu da çocuğun duygusal ve sosyal sorunlar yaşama olasılığını artırır (Ainsworth, 1973; Bowlby, 1969).

Koruyucu aileler, çocukların biyolojik ailelerinde çeşitli nedenlerle yaşayamadığı durumlarda onlara geçici ya da kalıcı olarak bakım sağlamak için atanmış aileleri ifade eder. Koruyucu aileler, çocukların güvenli ve sağlıklı bir çevrede büyümelerini sağlar. Bu aileler, çocukların fiziksel ve duygusal ihtiyaçlarına duyarlılıkla yanıt vererek güvenli bağlanma ilişkileri geliştirirler (Lindsey, 1985; Sprince, 2000).

Koruyucu aileler genellikle özenli, şefkatli ve anlayışlı insanlardan oluşur. Bu aileler, çocukların geçici ya da kalıcı olarak aile bağları kurmalarına yardımcı olurlar. Çocukların olumsuz yaşantılarının üstesinden gelmelerine yardımcı olurken, koruyucu aileler onlara güvenlik ve duygusal destek sağlar. Koruyucu aile kavramları ve bağlanma teorisi, çocukların sağlıklı gelişimini desteklemek için çok önemlidir. Çocukların sağlıklı ve güvenli bağlanma ilişkileri kurabilmeleri, yetişkinlik döneminde daha sağlıklı ilişkiler kurmalarına ve psikolojik olarak daha dengeli bireyler olmalarına yardımcı olur. Koruyucu aileler de, bu bağlamda önemli bir sosyal hizmet modeli olarak korunmaya muhtaç çocuklara sevgi ve desteği sunarak hayatlarını olumlu yönde etkiler (Paddock, Christina, 2013).

Koruyucu Aile Kimlere Denir?

¹ Lisans Öğrencisi, İstanbul Gelişim Üniversitesi, İktisadi, İdari Ve Sosyal Bilimler Fakültesi, Psikoloji Bölümü, İstanbul, Türkiye. ORCID: 0009-0004-8739-8142

² Öğr. Gör. Dr., Yeditepe Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Psikoloji Bölümü, İstanbul, Türkiye. ORCID: 0000-0002-8178-6804

Aişe Sümeyye Küçükali¹
Esra Savaş²

How to Cite This Article

Küçükali, A. S. & Savaş, E. (2023). "Sağlıklı Koruyucu Aile Ortamının Oluşumu: Bağlanma Teorisi ile Bir Analiz" International Social Sciences Studies Journal, (e-ISSN:2587-1587) Vol:9, Issue:115; pp:8300-8313. DOI: <http://dx.doi.org/10.29228/sssj.71443>

Arrival: 02 June 2023
Published: 30 September 2023

Social Sciences Studies Journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

Koruyucu bakım, reşit olmayan bir kişinin yatılı çocuk bakım topluluğu, tedavi merkezi ve benzeri yerlere yerleştirildiği bir sistemdir. "Koruyucu ebeveyn" ise devlet tarafından onaylanmış bir aile üyesiyle birlikte devlet onaylı bir bakıcının özel evinde yaşanmasıdır. Bir "koruyucu çocuğun" yerleştirilmesi normalde devlet veya bir sosyal hizmet kurumu aracılığıyla düzenlenir. Kurum, grup evi veya koruyucu ebeveyn, bir aile üyesi olmadıkça masraflar için tazmin edilir (Paddock, Christina, 2013).

Koruyucu aile: ev ortamında çeşitli nedenlerle biyolojik aileleri tarafından kısa veya uzun vadede bakılamayacak durumda olan çocuklarının eğitimi, bakımı ve yetiştirilmesinde sorumluluğu ortak olarak üstlenmiş, ücretli veya gönüllü çalışan, devlet gözetiminde ve sosyal sorumluluk gösterebilen uygun aile veya kişilerdir.

Bağlanma Teorisi

Bağlanma, bir kişiyi zaman ve mekânda diğerine bağlayan derin ve kalıcı bir duygusal bağdır (Ainsworth, 1973; Bowlby, 1969). Bağlanma karşılıklı olmak zorunda değildir. Bir kişi, paylaşılmayan bir bireye bağlı olabilir. Bağlanma, çocuklarda üzüldüğünde veya tehdit edildiğinde bağlanma figürüne yakınlık aramak gibi belirli davranışlarla karakterize edilir (Bowlby, 1969). Yetişkinlerde çocuğa bağlanma davranışı, çocuğun ihtiyaçlarına duyarlı ve uygun şekilde yanıt vermeyi içerir. Bu tür davranışlar kültürler arasında evrensel görünmektedir. Bağlanma teorisi, ebeveyn-çocuk ilişkisinin nasıl ortaya çıktığına ve sonraki gelişimi nasıl etkilediğine dair bir açıklama sağlar.

Psikolojide bağlanma teorisi, John Bowlby'nin (1958) ufuk açıcı çalışmasından kaynaklanır. 1930'larda John Bowlby, duygusal olarak rahatsız olan birçok çocuğu tedavi ettiği Londra'daki bir Çocuk Rehberlik Kliniğinde psikiyatrist olarak çalıştı.

Bowlby'ye göre bağlanma davranışları, bağlanma şeklinin nerede olduğunu ve kullanılabilirliğini her zaman sessizce izleyen bir bağlanma sisteminin bileşenleri olarak ortaya çıkar. Ağlama, arama veya gülümseme gibi bağlanma davranışlarının aktivasyonu, tehlikeye dair ipuçları algılandığında ortaya çıkar. Bu ipuçları, bağlanma figürünün olmaması, ayrılan veya dönen figür, figürün tepki vermemesi nedeniyle reddedilmesi veya garip yerler ve garip davranışlar gibi endişe verici olaylar gibi çevresel olabilir. Ayrıca açlık, ağrı, hastalık, soğuk algınlığı veya yorgunluk gibi içsel ipuçları da olabilirler. Bağlanma davranışlarının sona erdirilmesi, bağlanma şeklinin yakınlığının veya kullanılabilirliğinin artmasıyla gerçekleşir.

Bowlby (Bowlby, 1980), insanların bağlanma ihtiyacından biyopsikolojik olarak motive olduklarını ve hayatta kalmamızın, başkalarıyla duygusal bağlar kurmanın, sürdürme kapasitesiyle ayrılmaz bir şekilde bağlantılı ve ona bağlı olduğunu öne sürdü. Bunların ışığında Bowlby, dört tane bağlanma stili buldu ve bunları bireylerin gelecek hayatlarına yön verdiği bulunmuştur (Subaşı ve Kazan, 2020).

Bağlanma Stilleri

Bağlanma stilleri; Güvenli Bağlanma, Kaygılı/Kararsız Bağlanma, Kaçınan Bağlanma, Dağınık Bağlanma olarak Bowlby tarafından dörde ayrılmıştır (Lyons-Ruth 1996):

Güvenli bağlanmış çocuklar, bakıcıları ayrıldıklarında sıkıntı, yeniden bir araya geldiklerinde sevinç gösterirler. Çocuk üzgün olsa da, bakıcının geri döneceğinden emin hissederler. Korktuğunda, güvenli bir şekilde bağlı çocuklar bakıcılardan güvence almakta rahattırlar. Bu en yaygın bağlanma stildir.

Kaygılı/Kararsız bağlanmada çocuk ebeveyn ayrıldığında çok üzülür. Kararsız bağlanma tarzı nadir olarak kabul edilir. Yetersiz ebeveyn mevcudiyetinin bir sonucu olarak, bu çocuklar ihtiyaç duyduklarında orada olmaları için birincil bakıcılarına güvenemezler.

Kaçınan bağlanmaya sahip olan çocuklar, bakıcı ile tamamen yabancı arasında bir tercih göstermeyerek ebeveynlerden veya bakıcılardan kaçınma eğilimindedir. Bu bağlanma tarzı, kötü niyetli veya ihmalkâr bakıcıların bir sonucu olabilir. Bir bakıcıya güvendiği için cezalandırılan çocuklar gelecekte yardım aramaktan kaçınmayı öğreneceklerdir.

Dağınık bağlanmada çocuklar, kafası karışmış, sersemlemiş veya kafası karışmış görünen kafa karıştırıcı bir davranış karışımı sergilerler. Ebeveynden kaçınabilir veya direnebilirler. Net bir bağlanma modelinin olmaması muhtemelen tutarsız bakıcı davranışıyla bağlantılıdır. Bu gibi durumlarda, ebeveynler hem rahatlık hem de korku kaynağı olarak hizmet ederek düzensiz davranışlara yol açabilir.

Erken Dönemde Bağlanmanın Kalıcı Etkisi

Bebekken güvenli bir şekilde bağlanan çocuklar, büyüdükçe daha güçlü özgüven ve daha iyi özgüven geliştirme eğilimindedir. Bu çocuklar ayrıca daha bağımsız olma, okulda daha iyi performans gösterme, başarılı sosyal

ilişkilere sahip olma ve daha az depresyon ve endişe yaşama eğilimindedir. Araştırmalar, yaşamın erken dönemlerinde güvenli bağlar kuramamanın, sonraki çocuklukta ve yaşam boyunca davranış üzerinde olumsuz bir etkisi olabileceğini göstermektedir.(Young, Simpson ve ark., 2019).

Çocukluk döneminde bağlanma stilleri ve problem çözme becerilerindeki zayıflık, kişinin özel, sosyal ve iş hayatında bir takım zorluklara neden olur. İletişim yönteminin, temel olarak çocukluğun bağlanma tarzıyla ilişkili olan yetişkin ilişkilerindeki davranışlar yoluyla açıklanır (Subaşı ve Kazan, 2020).

Bağlanma Teorisi Ve Koruyucu Aile

Çeşitli sebeplerden dolayı biyolojik ailelerinin yanından alınan çocuklar, içlerine doğdukları ailenin ebeveynleri ile çoktan bir bağ kurmuşlardır. Koruyucu ailenin yanına geçildiğinde ise içlerinde buldukları bağlanma stili onların yeni ailesine karşı olan davranışlarını şekillendirir ve değiştirir.

Korunan çocuklara atıfta bulunulduğunda, yeni bakıcılarla olan olumlu bağlanma ilişkilerinin, erken sıkıntılı olumsuz sonuçlarına karşı tampon oluşturabileceği ve böylece çocuklarda dayanıklılığı artırabileceği varsayılmaktadır (Rutter, 2007).

Bununla birlikte, güvenli bir bağlanma ilişkisinin gelişimi, zor ve istikrarsız bir aile ortamı bağlamında karmaşık olabilir (Dozier ve Rutter, 2008; Vaughn, Egeland, Sroufe ve Waters, 1979): Daha sonra yerleştirilen koruyucu çocuklar, birincil bakıcılarıyla zaten bir bağlanma ilişkisi kurduklarından, koruyucu bakıma yerleştirme, birincil bağlanma figürlerinin kaybı anlamına gelir ve bu da depresif geri çekilmeye, bakıma direnişe veya yatıştırılması güçlüklerine neden olabilir (Bowlby, 1980; Robertson, 1989).

Ayrıca, ihmalkâr ve / veya istismar edici bakımla ilgili erken olumsuz deneyimler nedeniyle, koruyucu çocukların çoğu, koruyucu bakıma girerken güvensiz bağlanma geçmişlerini yansıtan içsel çalışma bağlanma modeli sergileyecektir. Bu tür içsel çalışma modelleri, koruyucu çocukların yeni bakıcıları uzaklaştırdığı ve bakıcılara ihtiyaç duyulmadığını öne sürerek şekilde davrandığı tespit edildiğinden, sonraki bir bağlanma ilişkisinin oluşumuna müdahale edebilir (Dozier ve Rutter, 2008). Bu davranış genellikle yeni bakıcıları yabancılaştırır ve tedirgin eder ve koruyucu ebeveynlerin koruyucu çocukları için güvenli bir üs görevi görme yeteneklerini azaltabilir (Stovall ve Dozier, 2000; Stovall-McClough ve Dozier, 2004).

Bugüne kadar, koruyucu çocuklarda bağlılığı araştıran çok az çalışma vardır. Stovall ve Dozier, yaşamın ilk iki yılında koruyucu bakıma alınan bir çocuk örneğinde koruyucu çocukların yeni birincil bakıcılara nasıl bağlandıklarını araştırmak için bir günlük yöntemi kullandılar. Sonuçlar, yerleştirmeden sonraki iki ay içinde istikrarlı bağlanma davranışının ortaya çıkabileceğini ortaya koydu (Stovall-McClough ve Dozier, 2004). Bu durumu kullanan daha sonraki değerlendirmeler, çocukların yaklaşık% 45'inin güvenli bir bağlanma modeli geliştirdiğini,% 20 ile% 41,7'sinin ise düzensiz bağlara sahip olduğunu gösterdi. Özetle, bu sonuçlar erken yerleştirilen bebeklerin sıkıntılı olduklarında hızla yeni bakıcılarına dönmeye başlayabileceğini göstermektedir (Bernier ve ark., 2004; Stovall ve Dozier, 2000; Stovall-McClough ve Dozier, 2004).

Bağlanma sinyalleri hassas bakıcılar tarafından karşılanan çocuklar, güvenli ve duyarlı bir dünyanın içsel bir çalışma modelini geliştirir. Buna karşılık, duyarsız bir şekilde karşılık verilen çocuklar dünyayı öngörülemez bir yer olarak hayal edebilir ve kendilerini sevgiye layık hissetmeyebilirler. Çocukların içsel çalışma modellerinin, çocukların beklentilerini ve davranışlarını şekillendirerek yeni ilişkilerin gelişimini etkilediği öne sürülmektedir (Bowlby, 1982; Sroufe ve ark., 2005).

Bowlby, her birimizin kendi içimizde kendimizin ve diğerinin bir temsilini ve diğeriyle mecazi konuşmada benliğin bir temsilini taşıdığımız fikrine doğrudan işaret etmiştir. İster doğal ebeveynler, ister evlat edinen ebeveynler, öğretmenler veya çocuk bakım çalışanları olsun, çocuklarla etkileşime giren yetişkinler için zorluk, çocuğun bağlanma davranış sisteminin altında yatan bu zihinsel temsillerin, çocuğun sahip olduğu birçok etkileşimden, genellikle bir dizi bakıcıyla geliştiğini kabul etmektir. Düzensiz, kaotik, irrasyonel davranış, düzensiz, kaotik, irrasyonel ve genellikle saldırgan ebeveynliğin içselleştirilmesinden kaynaklanır.

Bowlby, bir zamanlar oluşan bu dâhili çalışma modellerinin değişime dirençli olmasına rağmen, kişinin ömrü boyunca değişimin mümkün olduğunu vurgulamıştır. Evlat edinen bir yerleşime geçiş bu nedenle en dramatik bir müdahaleyi temsil eder. Ancak Bowlby, bu çocukların ve onları evlat edinen annelerin karşılaştığı zorluğa ifade verdi: bir davranış dizisi örgütlendiğinde, işlevsel olmayan çizgilerde ve hatta dış uyaranların ve / veya iç koşulların yokluğunda gelişse bile devam etme eğilimindedir ve bunu yapar ilk önce ona bağlıydı. Bu nedenle, herhangi bir davranış parçasının aldığı kesin biçim ve ilk organize edildiği sıra, geleceği için en büyük sonuçtur (Bowlby, 1973).

Koruyucu Ailelerde Bağlanmayı Yordayan Faktörler

Mary Ainsworth'un çalışmalarını sürdürmek (Ainsworth, Bell ve Stayton, 1991; Ainsworth ve ark., 1978) bağlanma kalitesindeki bireysel farklılıkların öncülleri üzerine, biyolojik olarak akraba ailelerde gelişen ebeveyn-çocuk ilişkisine katkıda bulunan faktörleri inceleyen çok sayıda çalışma incelenmiştir. Bağlanma güvenliğinin öncelikle ebeveynlerin duyarlılığından ve zihin durumundan etkilendiğine dair ikna edici kanıtlar vardır (Wolff ve Van IJzendoorn, 1997).

Örgütlenmemiş bağlılığın, ebeveynlerin çözülmemiş zihin durumlarının yanı sıra korkmuş, tehdit edici, ayrışan ve bozulmuş ebeveyn davranışlarının ürünü olduğu varsayılmaktadır. Dahası, genetik faktörler veya bebeklerin mizacı gibi düzensizliğin bireysel belirleyicileri geniş çapta tartışılmıştır (Roisman, Booth-LaForce, Belsky, Burt ve Groh, 2013). Buna karşılık, az sayıda çalışma, koruyucu bakıma yerleştirilen çocukların bağlanmasına katkıda bulunan faktörleri araştırmıştır. Dozier ve arkadaşlarının bulguları (Cole, 2001; Oosterman ve Schuengel, 2008; Ponciano, 2010), pozitif bakıcı kalitesinin koruyucu çocuklarda güvenli bağlanmanın gelişimini destekleyebileceğine dair ilk kanıtı sağlamıştır: koruyucu çocukların bağlanma güvenliği, koruyucu bakıcıların zihinsel durumuyla ilişkilidir (Dozier ve ark., 2001), ebeveynlerin kendi travmatik deneyimlerini geliştirmek için (Cole, 2005) ve ebeveyn duyarlılığına ihtiyacı olduğu belirlenmiştir (Oosterman ve Schuengel, 2008; Ponciano, 2010). Ancak duyarlılıkla ilgili sonuçlar çelişkilidir. Swanson, Beckwith ve Howard (2000), yaptığı çalışmada bakıcıların müdahaleciliği ile bağlanma güvenliği arasında bir ilişki buldular, ancak duyarlılık veya düşmanlık üzerinde hiçbir etkisi bulamamışlardır.

Cole (2005) anne katılımı ile koruyucu çocukların bağlanma güvenliği arasında ters bir ilişki bulmuştur. Bu belirsiz bulgular nedeniyle, koruyucu ebeveyn olarak bağlılık ve deneyim gibi diğer koruyucu ebeveyn özelliklerinin olduğu öne sürülmektedir (Bates ve Dozier, 2002; Cole, 2005; Dozier ve Lindhiem, 2006), çocuk özellikleri, örneğin yerleştirme yaşı veya erken sıkıntının ciddiyeti, koruyucu çocukların bağlanmasındaki değişkenliği açıklayan önemli faktörler olabilir. Yerleştirme yaşı ile ilgili bulgular, geç yerleştirilen çocukların bazı çalışmalarda daha az güvenli ilişkilere sahip olduğu tespit edildiğinden biraz karışıktır (Stovall ve Dozier, 2000; Stovall-McClough ve Dozier, 2004), diğer çalışmalarda yaş etkisi bulunamamıştır (Cole, 2005; Oosterman ve Schuengel, 2008).

Ayrıca, kötü muamele deneyimlerinin ciddiyetinin ve yerleştirme bozulmalarının sayısının, örneğin işlevsiz bir durumlar açısından (Bruce, Fisher, Pears ve Levine, 2009) çocukların gelişimi üzerinde zararlı etkilere neden olduğu varsayılmıştır. Düzensiz bağlanma semptomlarının artması (Jonkman ve ark., 2014) ve davranışı içselleştirme ve dışsallaştırma arasında dengesizlik yarattığı bulunmuştur (Graham, Litrownik, Everson ve Bangdiwala, 2005; Pears, Kim ve Fisher, 2008).

Bununla birlikte, önceki bulgularla uyumlu olarak (Hodges, Steele, Hillman, Henderson ve Kaniuk, 2005; Minnis, Millward ve ark., 2006; Toth, Cicchetti, Macfie ve Emde, 1997), çalışmalarda koruyucu çocukların hikaye tamamlamalarında daha fazla düzensizlik gösterdikleri, yani yıkım veya kontrol kaybı olan tuhaf ve agresif temalarla karakterize daha olumsuz hikaye sonları sunma eğiliminde oldukları bulunmuştur. Bu bulgu, garip bir durumda koruyucu çocukların bağlanma örgütlenmesini araştıran çalışmaların sonuçlarına paraleldir ve koruyucu çocukların normatif bir kontrol grubuna kıyasla koruyucu ebeveynleriyle daha sık düzensiz bağlanma ilişkilerine sahip olduklarını göstermektedir.

Örgütsüzleşmenin, olumsuz benlik algıları, daha düşük okul performansı ve daha yüksek içselleştirme ve dışsallaştırma davranışı oranları açısından psikososyal uyumdaki açıklarla ilişkili olduğu tespit edilmiştir (Goldwyn, Stanley, Smith ve Green, 2000; Moss, Büro, Cyr, Mongeau, & St-Laurent, 2004; Moss ve ark., 2006; Verschueren, Marcoen ve Schoefs, 1996), koruyucu çocuklarda organize bağların oluşumunu teşvik eden kanıta dayalı bağlanma müdahaleleri geliştirmek gelecekteki araştırmalar için önemli görünmektedir (Dozier, Dozier ve Manni, 2002).

Bağlanma Terapileri

Ağır istismar ve ihmal geçmişi olan ve bakılıp evlat edinilmek üzere yerleştirilen çocukların sayısı son 20 yılda belirgin bir şekilde artmıştır. Bu çocuklardan bazılarının yerleştirmeden önce ve sonra gösterdiği rahatsız edici davranış düzeyi genellikle yüksektir. Bu, ebeveynlerin, vasilerin, yerleştirme çalışanlarının ve destek uzmanlarının, kötü muamele görmüş çocukları etkileyebilecek gelişimsel bozuklukların doğası ve hem çocuklara hem de ebeveynlere fayda sağlayabilecek destek ve tedavi türleri hakkında bir anlayış geliştirmelerini gerektirmiştir.

Bu alanda iki ilginç, bazen de tartışmalı olan bir fenomen ortaya çıkmıştır. Bunlardan biri, bakılan veya evlat edinilen bazı çocuklar için bir 'bağlanma bozukluğu' teşhisini içerir. Diğerleri, terapötik tutma da dahil olmak üzere 'bağlanma bozukluğu olan' çocukları tedavi etmek için gelişimsel yönelimli tedavilerin kullanılmasıyla ilgilidir.

Bağlanma terapisi, evlat edinilen ailelerle yaşayan çocukları ve büyük ilişki ve davranış sorunları gösteren bakıcıları tedavi etmek için kullanılır. Bununla birlikte, geç evlat edinilmiş çocuklar tarafından alınan gelişim yolları üzerine yapılan araştırmalar, yerleştirmeden önce önemli istismar ve sıkıntı yaşayanların çoğunun yerleştirmeden sonra önemli psikososyal bozulma gösterdiğini göstermektedir (Thoburn, 1991; Rushton ve ark., 1995; Howe, 1997, 1998; Quinton ve ark., 1998). Bu bozukluğun çoğu huzursuz ve antisosyal davranışlar olarak ifade edilir.

Son on yıl veya daha uzun bir süre boyunca, akıl sağlığı klinisyenleri, terapistleri ve yerleştirme sonrası destek grupları, daha büyük yaşta çocuklarla büyük davranışsal zorluklar yaşayan koruyucu bakıcılardan ve evlat edinilenlerden artan sevk oranlarını bildirmektedir (Ppias, 1997). Bağlanma teorisi ve araştırması, kötü muamele gören birçok çocuğun neden yeni ailelere yerleştirilse bile bu kadar rahatsız edici ve rahatsız edici davranışlar gösterdiğini anlamamıza yardımcı oldu.

Danışmanlık

Projeden desteğe erişim başlangıçta bir danışma hizmeti aracılığıyla sağlanır. Uygulama literatüründe koruyucu bakıcılarla istişare geliştirilmeye başlanmaktadır. Böylece Nissim (1993), sosyal hizmet uzmanlarıyla birlikte bakıcılar için bir danışma hizmetinin başarılı bir şekilde geliştirildiğini bildirmiştir, ancak başarı sistematik olarak araştırılmamıştır. Deneyimlerinden, sorunları tartışmak ve farklı bakış açılarını değerlendirmek için zaman sağlandığında faydaların ortaya çıktığını öne sürüyor. Benzer şekilde, bazı uygulayıcılar, koruyucu bakımda bulunan çoklu sistemler ve karmaşık ağlarla çalışmak için danışmanlığın yararlılığı hakkında yorum yapmışlardır (Lindsey, 1985; Sprince, 2000).

Koruyucu Ailelerle Bireysel Destek Müdahaleleri

Danışmanın ardından, koruyucu bakıcıya daha yoğun destek sunmaya karar verilebilir. Uygulama literatüründe bakıcılarla dolaylı müdahalelere duyulan ihtiyaç tespit edilmektedir. Örneğin Hart & Thomas (2000), bir çocuğa yapılan doğrudan müdahalelerin, çocuğun bağlanma güçlüğü çektiği durumlarda birincil bağılıkları tehlikeye atabileceğini öne sürmektedir. Ebeveyn birlikte terapisini, çocuğun bakıcıya bağılılığını güçlendirebilecek bir tedavi modeli olarak tanımlarlar. Çocuktan bakıcıya bağılılığı teşvik etmek genellikle bunların merkezinde yer alır. Aile yerleştirme çalışması, bakıcının aldığı yaklaşımı anladığından ve destekleyebildiğinden emin olmak için bu oturumlara katılmaya da davet edilir.

Uygulayıcılar, bağlanma teorisine dayalı olarak koruyucu çocuklarla çalışmanın yollarını geliştirdiler. Bunlar koruyucu bakıcılarla yaptığımız müdahalelere rehberlik etti. Fahlberg (1996), koruyucu bakıcının uyarılma-gevşeme döngüsünü kullandığını öne sürer. Bu döngü yaşamın ilk yılında belirgindir ve çocuğun güven ve güvenlik duyguları geliştirmesine izin vermede çok önemli olarak görülür. Bu döngü, ilişki güçlüğü çeken daha büyük çocuklarda kullanılabilir. Bakıcılar, genellikle sıkıntılı ve zor davranışlarla ifade edilen ihtiyaçlara yanıt verir ve çocuğa yaklaşmak için bir patlamanın ardından rahatlama dönemini kullanır. Benzer şekilde, bakıcının olumlu sosyal etkileşimleri başlattığı ve bunlara yanıt verdiği olumlu etkileşim döngüsü ve çocuğun aidiyet duygusunu artırmaya yardımcı olacak iddia davranışları, güvenli bağların gelişimini daha da kolaylaştırabilir.

Hughes (1997), geçmişlerinden travmatize olmuş ve bir ailede yaşamayı zor bulan çocuklar için kapsamlı bir yaklaşım önermektedir. Terapötik bir ortamın koruyucu yerleşimi içinde sağlanmasını savunuyor. Çocuklar, açık ve kapsamlı davranışsal beklenti ve sonuçların yanı sıra yüksek derecede şefkat ve empati yaşarlar.

Ailelere Grup Müdahaleleri

Koruyucu ailelere bireysel müdahale zaman ve kaynak bakımından pahalıdır. Küçük bir projede, bu şekilde desteklenebilecek koruyucu bakıcıların sayısı kaçınılmaz olarak sınırlıdır. Ek olarak, koruyucu bakıcılar, bağlanma güçlüğü çeken çocukları da yöneten diğer bakıcılarla sınırlı temas halinde izole bırakılabilir. Bu nedenle grup müdahalelide alternatif bir terapi seçeneği olmuştur.

Bunlar, koruyucu bakıcılara diğer bakıcılarla tanışma fırsatı sağlamayı ve baktıkları çocukların sunduğu zorlukları birlikte düşünmeyi amaçlar. Destek kazanabilir ve teşvik becerilerini daha da geliştirebilirler. Bunu yaparken terapistlerden olduğu kadar birbirlerinden de fikirler alırlar. Koruyucu bakıcılarla yapılan grup müdahaleleri başarılıdır ve olumlu bir deneyim sağlar. Katılımcılar, güven ve öz yeterlilikte bir artış (Pallett ve ark., 2002) ve koruyucu çocuklarıyla iletişim kurma becerilerinin arttığını bildirmektedir. (Minnis ve ark., 1999; Minnis ve Devine, 2001). Ek olarak, bu gelişmelerin çocuk üzerinde olumlu bir etkisi olduğuna dair bazı kanıtlar vardır (Pallett ve ark., 2002).

Çocuklarla Doğrudan Çalışmalar

Bakıcılara destek sunmak başarılı olsa da, bazı durumlarda çocuğun zor olmaya devam ettiğini, bazen yerleştirme için kırılma noktasına geldiğini gördük. Sınırlı beklentilerle bile, çocuk yerleşimin içinden güvenmeye veya güvenlik almaya başlayamamıştır. Bazen yerleşimin bozulması ilk başarıdan kaynaklanıyor gibi görünüyor. Bakıcıdan bir miktar geri çekildiğini hisseden ve daha fazla terk edilmekten korkan çocuk, daha sonra zorlu davranışına, yerleştirmenin sona ermesi gereken noktaya kadar devam etti. Reddedilmeden önce reddetti. Bu örnek bizim için tüm aile ile çalışmanın ve özellikle partnerin alınan yaklaşımı anlamasını sağlamanın önemini vurguladı. Ayrıca bazı çocuklarla doğrudan daha fazlasının yapılması gerekip gerekmediğini sorgulamamıza da yol açtı.

Bağlanma güçlüğü çeken çocuklar başlangıçta geleneksel terapilerle daha az başarılı olabilirler. Bu, bazı yazarların bağlanma teorisi tarafından yönlendirilen terapilere duyulan ihtiyacı öne sürmesine yol açmıştır (Delaney, 1998). Hem biyolojik ebeveynler (Marvin ve ark., 2002) hem de koruyucu ve evlat edinen bakıcılar için terapiler geliştirilmektedir (Hughes, 1997; Howe ve Fearnley, 1999, Crittenden ve ark., 2001). Bu terapiler özellikle bağlanma ilişkisine odaklanabilir. Güvenli bağlar ancak besleyici bir ilişki bağlamında kurulabilir (Levy ve Orlans, 1998). Çocuk bakıcılarıyla ilişkilerinde yeterli güvenlik geliştirdiğinde, bunalmadan sorunları daha fazla ele alabilirler (James, 1994). Şu anda geleneksel psikoterapi daha başarılı olabilir (Hunter, 2001).

Bağlanma Terapilerine Bir Örnek: Car Guide

The Car Guide (Şekil 1), sosyal hizmet uzmanlarının çocukların bağlanma ilişkilerini daha iyi anlamalarına yardımcı olacak altı unsurdan oluşmaktadır. Kılavuzun unsurları, sosyal hizmet uzmanlarının çocuklarla ve bakıcılarla görüşmede günlük olarak kullandıkları becerileri bir araya getirir: bağlanma teorisi, oyun becerileri ve birçok alt konu ile oluşur. Eğitimin altı unsuru şunlara odaklanır:

Şekil 1: "THE CAR GUIDE" Tablosu.

1. Çocuğun Bağlanma ilişkisinden Kaynaklanan İhtiyaçları

Bağlanma teorisi basit terimlerle sunulur ve cephe pratiği ile ilgilidir. Çocuğun güvenlik ve korunma ihtiyaçları, çocuk koruma ve yetiştirme bağlamında incelenir. Olumlu bağlanma ilişkilerinin çocuğun gelişimine faydaları özetlenmiştir. Bu, uygulayıcıların bu bilgileri bakıcılarla basit ama dokunaklı bir şekilde paylaşma yeteneklerini optimize etmek için gereklidir. Bakıcıların çocuklarının onlardan neye ihtiyacı olduğunu ve buna neden ihtiyaç duyduklarını anlamaları önemlidir.

2. Oyun Temelli İlişki Desteği

Çocuklarla yaşa uygun bir şekilde ilişki kurmak, bağlanma ilişkileri hakkında bilgi edinmek için çok önemlidir (O'reilly ve Dolan, 2016; 2017). Çocuklarla ilişkiler kurmak, dünyalarını öğrenmenin ve güvenliklerini sağlamanın anahtarıdır. Doğrudan işte oyun becerilerinin kullanılması sosyal hizmet uzmanları tarafından önemli

görülmektedir (O'reilly ve Dolan, 2016); Ancak, sosyal hizmet eğitimcileri ve işverenleri tarafından bu eğitime bağlılık eksikliği vardır (O'reilly ve Dolan, 2017). Kılavuz, çocuklarla etkileşim kurmak ve bağlanma ilişkileri hakkında bilgi edinmek için oyun becerilerinin kullanılmasını teşvik eder.

3. Bakıcının Ebeveynlik Geçmişi ve Görüşleri

Sosyal hizmet uzmanları, çocukların korunmasındaki aile cirolarını değerlendirirken sosyal geçmiş raporları için bilgi toplar. Teşvik edici değerlendirmeler ayrıca bakıcıların geçmişlerinin sağlam bir analizini de içerir. Uygulayıcıların, bakıcıların ebeveynlik deneyimlerini tespit etmeleri, ebeveyn olma yeteneklerini olumsuz yönde etkileyebilecek deneyimlerle ilgili destek alıp almadıklarını belirlemeleri önemlidir (Cyr ve ark., 2012).

Howe (2011), mevcut ilişkilerde ortaya çıkan stresin, kayıp veya travma ile ilişkili daha eski üzücü anıları tetikleyebileceğini belirtmektedir. Kılavuz, sosyal hizmet uzmanlarını, Yetişkin Bağlanma Görüşmesinde ve Theraplay Enstitüsü tarafından kullanılan bazı soruları kullanarak bakıcılarla görüşürken ek bilgi toplamaya teşvik eder. Ebeveynlerinin bir tanımını, kayıp ve / veya reddedilme deneyimlerini ve / veya deneyimlerinin yetişkin kişiliklerini nasıl şekillendirdiğini düşündüklerini dahil etmek gibi ilgili sorular, sosyal hizmet uzmanlarının bakımları altındaki bir çocuk için yaşamın nasıl bir şey olduğunu daha iyi anlamaları için önemlidir.

4. Güvenli Ortam Temelli Görüşme

Schofield ve Beek (2014) tarafından tasarlanan bu röportaj, çocukların bakıcılarıyla olan ilişkilerini incelemektedir. Bakıcının çocuğun ihtiyaçlarını aşağıdaki beş bakım boyutu içinde karşılama yeteneğini ölçer:

1. Kullanılabilirlik -çocuğun güvenmesine yardımcı olmak
2. Duyarlılık -çocuğun duyguları yönetmesine yardımcı olmak
3. Kabul -çocuğun benlik saygısını geliştirmek
4. İşbirliği - çocuğun etkili hissetmesine yardımcı olmak
5. Aile Üyeliği - çocuğun ait olmasına yardımcı olmak

Bu metodoloji de bakıcıdan, davranışın neden meydana gelmiş olabileceğini, nasıl tepki verdiklerini ve bu konuda nasıl hissettiklerini düşünmesi istenir.

5. Ev Ortamında Gözlemler

Sosyal hizmet uzmanları, ev ortamlarında çocuklarla önemli miktarda zaman geçirir ve yerleşimleri teşvik eder. Bağlanma perspektifinden bakıldığında, bakıcı etkileşiminin çocuğun benlik kavramını destekleyip desteklemediğini gözlemlemek önemlidir. Bakıcının çocuğa olan ilgisini gözlemlemek ve çocuğun ihtiyaçlarının karşılanması için nasıl davrandığını görmek önemlidir. Uygulayıcı, ebeveynin çocuğun ihtiyaçlarına duyarlı bir şekilde uyum sağlayıp sağlamadığını gözlemleyebilir (Prior ve Glaser, 2006). Eylemler arası Kaydın Gözlemlenmesi önerilir (Iwaniec, 2006).

6. Eklenti Oynatma Desteği

The Car Guide, çocuklar ve bakıcıları arasındaki hassas etkileşimi teşvik eden etkinlikleri teşvik eder (Solter, 2013). Bağlanma oyunu, çocuklarla iletişim kurmanın uzman olmayan bir yoludur. Bağlanma oyunu, bağlantıyı artırmak ve çocukların duygularını yetişkin tarafından desteklenen ve teşvik edilen bir şekilde ifade etmelerine izin vermek için pratikte teorileştirilebilir. Bu destek, güvenlik ve bağlantı ile ek güvenliği artırılır.

Howe (2011), bir çocuğun bağlanma güvenliğini artırmak için ebeveynlerin eğlenceli karşılıklı eylemlerde bulunmasının önemini vurgulamaktadır. Bir bakıcının çocuğuyla oynama yeteneği ve oyun davranışlarının doğası, çocuğuyla bağlantı kurma yeteneklerinin göstergesidir ve bu da sosyal hizmet desteği ve değerlendirmesinin önemli bir parçasını oluşturur (O'Reilly, 2020). Bu aynı zamanda daha önceki oyuna dayalı ilişki gemi inşa araştırması ve Kılavuz unsuruyla da tutarlıdır.

SONUÇ

Koruyucu aile ortamını oluşturmak için bağlanma teorisi kullanılabilir. Çocukların güvenli bağlanma ilişkileri geliştirmelerine yardımcı olan sağlıklı bir aile ortamı, psikolojik sağlıklarının temelini oluşturur. Bu nedenle, koruyucu ailelerin duyarlılık, yakınlık, istikrar, destekleyici iletişim ve tutarlı sınırlar gibi önemli faktörlere odaklanmaları, koruyucu çocukların sağlıklı büyümesine yardımcı olacaktır. Koruyucu çocukların yaşamları, bu alanla ilgili daha fazla araştırma ve uygulama ile iyileşebilir. Bu nedenle, koruyucu ailelerin çocukların geleceğini önemli ölçüde şekillendirdiği ve onlara sevgi dolu bir aile ortamı sunmanın uzun vadeli faydaları olduğu unutulmamalıdır.

Yapılan literatür taramasında ulaşılan araştırmalarda bu görüşü desteklemekte ve kanıt oluşturmaktadır. Çocuğun birey olma yolundaki yapı taşlardan biri olan ebeveyn ile bağlanma koruyucu aile gibi kritik bir konuda da önemini göstermektedir.

Gelecek vakitlerde yapılacak araştırmaların bu konu üzerinde çocukların patolojik sonuçları olan Reaktif bağlanma bozukluğu gibi konular üstüne durulması tavsiye edilir.

SONUÇ

Koruyucu aile ortamını oluşturmak için bağlanma teorisi kullanılabilir. Çocukların güvenli bağlanma ilişkileri geliştirmelerine yardımcı olan sağlıklı bir aile ortamı, psikolojik sağlıklarının temelini oluşturur. Bu nedenle, koruyucu ailelerin duyarlılık, yakınlık, istikrar, destekleyici iletişim ve tutarlı sınırlar gibi önemli faktörlere odaklanmaları, koruyucu çocukların sağlıklı büyümesine yardımcı olacaktır. Koruyucu çocukların yaşamları, bu alanla ilgili daha fazla araştırma ve uygulama ile iyileşebilir. Bu nedenle, koruyucu ailelerin çocukların geleceğini önemli ölçüde şekillendirdiği ve onlara sevgi dolu bir aile ortamı sunmanın uzun vadeli faydaları olduğu unutulmamalıdır.

Yapılan literatür taramasında ulaşılan araştırmalarda bu görüşü desteklemekte ve kanıt oluşturmaktadır. Çocuğun birey olma yolundaki yapı taşlardan biri olan ebeveyn ile bağlanma koruyucu aile gibi kritik bir konuda da önemini göstermektedir.

Gelecek vakitlerde yapılacak araştırmaların bu konu üzerinde çocukların patolojik sonuçları olan Reaktif bağlanma bozukluğu gibi konular üstüne durulması tavsiye edilir.

KAYNAKÇA

Ackerman, J. P., & Dozier, M. (2005). The influence of foster parent investment on children's representations of self and attachment figures. *Journal of Applied Developmental Psychology*, 26(5), 507-520.

Ainsworth, M. D. S. (1978). The bowlby-ainsworth attachment theory. *Behavioral and brain sciences*, 1(3), 436-438.

Ainsworth, M. S., & Bowlby, J. (1991). An ethological approach to personality development. *American psychologist*, 46(4), 333.

Aldgate, J., & Gibson, N. (2007). The place of attachment theory in social work with children and families. *Handbook for Practice Learning in Social Work and Social Care: Knowledge and Theory*, 57-73.

Allen, J., & Vostanis, P. (2005). The impact of abuse and trauma on the developing child: an evaluation of a training programme for foster carers and supervising social workers. *Adoption & Fostering*, 29(3), 68-81.

Arcelus, J., Bellerby, T., & Vostanis, P. (1999). A mental-health service for young people in the care of the local authority. *Clinical Child Psychology and Psychiatry*, 4(2), 233-245.

Beek, M. (1999). Parenting children with attachment difficulties: Views of adoptive parents and implications for post-adoption services. *Adoption & Fostering*, 23(1), 16-23.

Bernier, A., Larose, S., Boivin, M., & Soucy, N. (2004). Attachment state of mind: Implications for adjustment to college. *Journal of Adolescent Research*, 19(6), 783-806.

Bovenschen, I., Lang, K., Zimmermann, J., Förthner, J., Nowacki, K., Roland, I., & Spangler, G. (2016). Foster children's attachment behavior and representation: Influence of children's pre-placement experiences and foster caregiver's sensitivity. *Child abuse & neglect*, 51, 323-335.

Bowlby J. (1998) A secure base. *Clinical applications of attachment theory*. London: Routledge.

Bowlby, J. (1958). *Can I leave my baby?*. London: National Association for Mental Health.

Bowlby, J. (1980). *By ethology out of psycho-analysis: an experiment in interbreeding*.

Bowlby, J. (1982). *Attachment and loss: retrospect and prospect*. *American journal of Orthopsychiatry*, 52(4), 664.

Bowlby, J. (1988). *A secure base: Clinical applications of attachment theory*. Routledge.

Boyle, C. (2017). 'What is the impact of birth family contact on children in adoption and long-term foster care?' A systematic review. *Child & Family Social Work*, 22, 22-33.

Bretherton, I. (2013). The origins of attachment theory: John Bowlby and Mary Ainsworth. In *Attachment theory* (pp. 45-84). Routledge.

- Bruce, J., Fisher, P. A., Pears, K. C., & Levine, S. (2009). Morning cortisol levels in preschool-aged foster children: Differential effects of maltreatment type. *Developmental Psychobiology: The Journal of the International Society for Developmental Psychobiology*, 51(1), 14-23.
- Burgess, C., & Smith, K. (2002). Supporting carers supporting looked after children: A description and evaluation of the work of an inter-agency project established in Worcestershire. Unpublished document.
- Canham, H. (2018). Children who cannot live in families: the role of residential care. In *Creating New Families* (pp. 257-269). Routledge.
- Caplan G (1970) *Theory and practice of mental health consultation*. NY: Basic Books
- Caplan, G., Caplan, R. B., & Erchul, W. P. (1995). A contemporary view of mental health consultation: comments on 'Types of Mental Health Consultation' by Gerald Caplan (1963). *Journal of Educational and Psychological Consultation*, 6(1), 23-30.
- Carrera, P., Román, M., & Jiménez-Morago, J. M. (2021). Foster children's attachment representations: the role of type of maltreatment and the relationship with birth family. *Attachment & Human Development*, 23(6), 969-986.
- Chaffin, M., Hanson, R., Saunders, B. E., Nichols, T., Barnett, D., Zeanah, C., ... & Miller-Perrin, C. (2006). Report of the APSAC task force on attachment therapy, reactive attachment disorder, and attachment problems. *Child maltreatment*, 11(1), 76-89.
- Chassin, L. A. U. R. I. E., Carle, A., Nissim-Sabat, D. E. N. I. S., Kumpfer, K. L., Ma-ton, K. I., & Schellenbach, C. J. (2004). Fostering resilience in children of alcoholic parents. *Investing in children, youth, families, and communities: Strengths-based research and policy*, 137-155.
- Cherry, K. (2019). The different types of attachment styles. Diperoleh dari <https://www.verywellmind.com/attachment-styles-2795344> [3 Juni 2019].
- Cicchetti, D., Toth, S. L., & Maughan, A. (2000). An ecological-transactional model of child maltreatment. *Handbook of developmental psychopathology*, 689-722.
- Cole, R., Puro, S., Rossi, M., & Sein, M. (2005). Being proactive: where action research meets design research. *ICIS 2005 proceedings*, 27.
- Courtney, M. E. (2013). Child welfare: History and policy framework. In *Encyclopedia of Social Work*.
- Crittenden, P. M. (2006). A dynamic-maturational model of attachment. *Australian and New Zealand Journal of Family Therapy*, 27(2), 105-115.
- Crittenden, P. M., Landini, A., & Claussen, A. H. (2001). A dynamic-maturational approach to treatment of maltreated children.
- Cyr, C., Dubois-Comtois, M. G., Poulin, C., Pascuzzo, K., Losier, V., Dumais, M., ... & Moss, E. (2012). Attachment theory in the assessment and promotion of parental competency in child protection cases. *Child abuse and neglect: A multidimensional approach*, 63-86.
- Cyr, C., Dubois-Comtois, M. G., Poulin, C., Pascuzzo, K., Losier, V., Dumais, M., ... & Moss, E. (2012). Attachment theory in the assessment and promotion of parental competency in child protection cases. *Child abuse and neglect: A multidimensional approach*, 63-86.
- De Wolff, M. S., & Van Ijzendoorn, M. H. (1997). Sensitivity and attachment: A meta-analysis on parental antecedents of infant attachment. *Child development*, 68(4), 571-591. [Doctoral Dissertation]. University of Kent.
- Delaney, R. (1998). *Fostering Changes: Treating Attachment-Disordered Children*.
- Dozier, M. (2003). Attachment-based treatment for vulnerable children. *Attachment & Human Development*, 5(3), 253-257.
- Dozier, M., & Rutter, M. (2008). Challenges to the development of attachment relationships faced by young children in foster and adoptive care.
- Dozier, M., Dozier, D., & Manni, M. (2002). Attachment and biobehavioral catch-up: The ABC's of helping foster infants cope with early adversity. *Zero to Three*, 22(5), 7-13.
- Dozier, M., Stovall-McClough, K. C., & Albus, K. E. (2008). Attachment and psychopathology in adulthood.

- Dubois-Comtois, K., Moss, E., Cyr, C., & Pascuzzo, K. (2013). Behavior problems in middle childhood: The predictive role of maternal distress, child attachment, and mother-child interactions. *Journal of abnormal child psychology*, 41, 1311-1324.
- Duschinsky, R. (2020). *Cornerstones of attachment research*. Oxford University Press.
- English, D. J., Graham, J. C., Litrownik, A. J., Everson, M., & Bangdiwala, S. I. (2005). Defining maltreatment chronicity: Are there differences in child outcomes?. *Child abuse & neglect*, 29(5), 575-595.
- Erdal, L. (2014). Türkiye'de sosyal politika ve koruyucu aile hizmet modeli. *Sosyoekonomi*, 22(22).
- Fahlberg, V. (2012). *A child's journey through placement*. Jessica Kingsley Publishers.
- Gizir, C. (2007). Psikolojik sağlamlık, risk faktörleri ve koruyucu faktörler üzerine bir derleme çalışması. *Turkish Psychological Counseling and Guidance Journal*, 3(28), 113-128.
- Golding, K. (2001). Providing specialist psychological support to foster carers: the usefulness of consultation as a mechanism for providing support (Doctoral dissertation, University of Wales. Cardiff).
- Golding, K. (2003). Helping foster carers, helping children: Using attachment theory to guide practice. *Adoption & Fostering*, 27(2), 64-73.
- Golding, K. S. (2001). *Fostering Attachments in Looked After Children: Attachment, theory and intervention—a group for foster carers*. Unpublished document.
- Golding, K., & Picken, W. (2004). Group work for foster carers caring for children with complex problems. *Adoption & Fostering*, 28(1), 25-37.
- Goodman, R. (1997). The Strengths and Difficulties Questionnaire: a research note. *Journal of child psychology and psychiatry*, 38(5), 581-586.
- Green, J., Stanley, C., Smith, V., & Goldwyn, R. (2000). A new method of evaluating attachment representations in young school-age children: The Manchester Child Attachment Story Task. *Attachment & Human Development*, 2(1), 48-70.
- Harlow, E. (2021). Attachment theory: Developments, debates and recent applications in social work, social care and education. *Journal of Social Work Practice*, 35(1), 79-91.
- Hart, A., & Luckock, B. (2006). Core principles and therapeutic objectives for therapy with adoptive and permanent foster families. *Adoption & Fostering*, 30(2), 29-42.
- Hart, A., & Thomas, H. (2000). Controversial attachments: the indirect treatment of fostered and adopted children via parent co-therapy. *Attachment & Human Development*, 2(3), 306-327.
- Hodges, J., Steele, M., Hillman, S., Henderson, K., & Kaniuk, J. (2005). Change and continuity in mental representations of attachment after adoption. *Psychological issues in adoption: Research and practice*, 93-116.
- Holmes, B., & Silver, M. (2010). Managing behaviour with attachment in mind. *Adoption & Fostering*, 34(1), 65-76.
- Howe, D. (1998). Adoption outcome research and practical judgment. *Adoption & Fostering*, 22(2), 6-15.
- Howe, D. (2006). Developmental attachment psychotherapy with fostered and adopted children. *Child and Adolescent Mental Health*, 11(3), 128-134.
- Howe, D. (2010). Attachment: Implications for assessing children's needs and parenting capacity. *The child's world: The comprehensive guide to assessing children in need*, 184-198.
- Howe, D. (2011). *Attachment across the lifecourse: A brief introduction*. Bloomsbury Publishing.
- Howe, D., & Fearnley, S. (1999). Disorders of attachment and attachment therapy. *Adoption & Fostering*, 23(2), 19-30.
- Howe, D., & Fearnley, S. (1999). Disorders of attachment and attachment therapy. *Adoption & Fostering*, 23(2), 19-30.
- Howe, D., & Fearnley, S. (2003). Disorders of attachment in adopted and fostered children: Recognition and treatment. *Clinical Child Psychology and Psychiatry*, 8(3), 369-387.

- Howe, D., Brandon, M., Schofield, G., & Hinings, D. (1999). Attachment theory, child maltreatment and family support: A practice and assessment model. Bloomsbury Publishing.
- Hughes, D. A. (2000). Facilitating developmental attachment: The road to emotional recovery and behavioral change in foster and adopted children. Jason Aronson, Incorporated.
- Hughes, D. A. (2007). Attachment-focused family therapy. WW Norton & Company.
- Hughes, P., & McGauley, G. (1997). Mother-Infant Interaction During The First Year With A Child Who Shows Disorganization Of Attachment. *British Journal of psychotherapy*, 14(2), 147-158.
- Hunter M (2001) Psychotherapy with young people in care. East Sussex: Brunner-Routledge.
- Hunter, J. J., & Maunder, R. G. (2001). Using attachment theory to understand illness behavior. *General hospital psychiatry*, 23(4), 177-182.
- Iwaniec, D. (2006). The emotionally abused and neglected child: Identification, assessment and intervention: A practice handbook. John Wiley & Sons.
- Iwaniec, D., & Sneddon, H. (2001). Attachment style in adults who failed to thrive as children: Outcomes of a 20 year follow-up study of factors influencing maintenance or change in attachment style. *British Journal of social work*, 31(2), 179-195.
- James, B. (1994). Handbook for treatment of attachment-trauma problems in children. Simon and Schuster.
- Johnson, S. M. (2003). Introduction to attachment. *Attachment processes in couple and family therapy*, 3-17.
- Jonkman, C. S., Oosterman, M., Schuengel, C., Bolle, E. A., Boer, F., & Lindauer, R. J. (2014). Disturbances in attachment: inhibited and disinhibited symptoms in foster children. *Child and adolescent psychiatry and mental health*, 8(1), 1-7.
- Karataş, Z. (2017). Bağlanma Kuramı Açısından Kurum Bakımının Çocuklar Üzerindeki Etkileri. *Journal of International Social Research*, 10(54).
- Kufeldt, K., Kufeldt, J., & Dorosh, M. (1996). Connection and continuity in foster care. *Adoption & Fostering*, 20(2), 14-20.
- Lawrence, C. R., Carlson, E. A., & Egeland, B. (2006). The impact of foster care on development. *Development and psychopathology*, 18(1), 57-76.
- Laybourne, G., Andersen, J., & Sands, J. (2008). Fostering attachments in looked after children: Further insight into the group-based programme for foster carers. *Adoption & Fostering*, 32(4), 64-76.
- Levy T. M. & Orlans M. (1998) Attachment, trauma, and healing. Understanding and treating attachment disorder in children and families. Washington DC: CWLA Press.
- Levy T. M. (2000) Handbook of attachment interventions. London: Academic Press
- Lindsey, A. M., Ahmed, N., & Dodd, M. J. (1985). Social support: Network and quality as perceived by Egyptian cancer patients. *Cancer Nursing*, 8(1), 37-42.
- Lindsey, C. (2018). Contact with birth families: implications for assessment and integration in new families. In *Creating New Families* (pp. 221-236). Routledge.
- Lonardo, F., Lonardo, M. S., Acquaviva, F., Della Monica, M., Scarano, F., & Scarano, G. (2019). Say-Barber-Biesecker-Young-Simpson syndrome and Genitopatellar syndrome: lumping or splitting?. *Clinical genetics*, 95(2), 253-261.
- Lyons-Ruth K. Attachment relationships among children with aggressive behavior problems: The role of disorganized early attachment patterns. *J Consult Clin Psychol*. 1996;64(1):64-73.
- Lyons-Ruth, K. (1996). Attachment relationships among children with aggressive behavior problems: the role of disorganized early attachment patterns. *Journal of consulting and clinical psychology*, 64(1), 64. Macmillan.
- Main, M., & Solomon, J. (1986). Discovery of an insecure-disorganized/disoriented attachment pattern.
- Marvin, R., Cooper, G., Hoffman, K., & Powell, B. (2002). The Circle of Security project: Attachment-based intervention with caregiver-pre-school child dyads. *Attachment & human development*, 4(1), 107-124.
- McLeod, S. (2009). Attachment theory. *Simply psychology*.

- McLeod, S. (2017). Bowlby's attachment theory. *Simply Psychology*.
- Meyers, J. (1973). A consultation model for school psychological services. *Journal of School Psychology*, 11(1), 5-15.
- Millward, R., Kennedy, E., Towlson, K., & Minnis, H. (2006). Reactive attachment disorder in looked-after children. *Emotional and Behavioural Difficulties*, 11(4), 273-279.
- Milner, J., & O'Byrne, P. (2002). *Assessment in social work*. Palgrave.
- Minnis H & Devine C (2001) The effect of foster carer training on the emotional and behavioural functioning of looked after children. *Adoption and fostering*, 25,1,44-54
- Minnis H; Devine C & Delosi T (1999) Foster carers speak about training. *Adoption and fostering*, 23, 2, 42 – 47.
- Minnis, H., & Devine, C. (2001). The effect of foster carer training on the emotional and behavioural functioning of looked after children. *Adoption & Fostering*, 25(1), 44-54.
- Moss, E., Dubois-Comtois, K., Cyr, C., Tarabulsy, G. M., St-Laurent, D., & Bernier, A. (2011). Efficacy of a home-visiting intervention aimed at improving maternal sensitivity, child attachment, and behavioral outcomes for maltreated children: A randomized control trial. *Development and psychopathology*, 23(1), 195-210.
- Nissim R (1993) Who carers for carers? *Foster Care*, March. 12 – 13.
- O'Reilly, L. (2020). The introduction of attachment play in child and family social work; optimising connection, emotional release and supporting challenging behaviour. *The Irish Social Worker*, 67-76.
- O'Reilly, L. (2020a). The everyday guide to attachment, play, connection and emotional release: for parents, foster carers, adoptive parents, and childcare professionals.
- O'Reilly, L. (2020b). The introduction of attachment play in child and family social work; optimising connection, emotional release and supporting challenging behaviour. *The Irish Social Worker*, (Winter 2020), 67–76.
- O'Reilly, L. (2021). *The Child Attachment Relationship Guide: Informing Child Protection and Fostering Social Work*. *Child Care in Practice*, 1-15.
- O'Reilly, L., & Dolan, P. (2016). The voice of the child in social work assessments: Age-appropriate communication with children. *British Journal of Social Work*, 46(5), 1191–1207.
- O'Reilly, L., & Dolan, P. (2017). The role of social work education and training in supporting practitioners to communicate with children in an age-appropriate manner. *British Journal of Social Work*, 47(8), 2438–2455.
- O'Reilly, L., & Dolan, P. (2017). The use of play skills during child protection and welfare assessments. *The Routledge handbook of global child welfare*, 369.
- Oosterman, M., & Schuengel, C. (2008). Attachment in foster children associated with caregivers' sensitivity and behavioral problems. *Infant Mental Health Journal: Official Publication of the World Association for Infant Mental Health*, 29(6), 609-623.
- Paddock, C., Waters-Roman, D., & Borja, J. (2013). *Child Welfare: History and Policy*. In *Encyclopedia of Social Work*.
- Pallett, C., Scott, S., Blackeby, K., Yule, W., & Weissman, R. (2002). Fostering changes: a cognitive-behavioural approach to help foster carers manage children. *Adoption & Fostering*, 26(1), 39-48.
- Pears, K. C., Kim, H. K., & Fisher, P. A. (2008). Psychosocial and cognitive functioning of children with specific profiles of maltreatment. *Child abuse & neglect*, 32(10), 958-971.
- Ponciano, L. (2010). Attachment in foster care: The role of maternal sensitivity, adoption, and foster mother experience. *Child and Adolescent Social Work Journal*, 27, 97-114.
- PPIAS, *Parenting the Child Who Hurts: The first steps*, Lower Boddington, Daventry: PPIAS, 1997 practice: A study of disorganized attachment and child protection assessment.
- Prior, V., & Glaser, D. (2006). *Understanding attachment and attachment disorders: Theory, evidence and practice*. Jessica Kingsley Publishers.
- Robertson, J., & Robertson, J. (1989). *Separation and the very young*. Free Association Books.

- Roisman, G. I., Booth-Laforce, C., Belsky, J., Burt, K. B., & Groh, A. M. (2013). Molecular-genetic correlates of infant attachment: A cautionary tale. *Attachment & Human Development*, 15(4), 384-406.
- Routledge handbook of global child welfare (pp. 369–380). Routledge Publishers.
- Rushton, J. P., & Peters, M. (1995). Race, evolution, and behavior. *Aggressive Behavior*, 21(6), 463-468.
- Rustin, M. (2018). Where do I belong? Dilemmas for children and adolescents who have been adopted or brought up in long-term foster care. In *Creating New Families* (pp. 107-125). Routledge.
- Rutter, M. (2007). Resilience, competence, and coping. *Child abuse & neglect*, 31(3), 205-209.
- Salahu-Din, S. N., & Bollman, S. R. (1994). Identity development and self-esteem of young adolescents in foster care. *Child and Adolescent Social Work Journal*, 11, 123-135.
- Schneider, E. L. (1991). Attachment theory and research: Review of the literature. *Clinical Social Work Journal*, 19(3), 251-266.
- Schofield G., Beek M., Sargent K. & Thoburn J. (2000) *Growing up in foster care*. London: BAAF.
- Schofield, G., & Beek, M. (2005). Risk and resilience in long-term foster-care. *The British Journal of Social Work*, 35(8), 1283–1301.
- Schofield, G., & Beek, M. (2014). *The secure base model: Promoting attachment and resilience in foster care and adoption*. BAAF.
- Simms, M. D., Dubowitz, H., & Szilagyi, M. A. (2000). Health care needs of children in the foster care system. *Pediatrics*, 106(Supplement_3), 909-918.
- Solomon J. & George C (1999) *Attachment disorganization*. NY: The Guilford Press.
- Solter, A. (2013). *Attachment play: How to solve behavior problems with play, laughter, and connection* (1st ed.). Shining Star.
- Spink, A., & Cole, C. (2001). Introduction to the special issue: Everyday life information-seeking research. *Library & Information Science Research*, 23(4), 301-304.
- Sprince J (2000) *Towards an integrated network*. *Journal of psychotherapy*, 26,3,413-431
- Sprince, N. L., Lewis, M. Q., Whitten, P. S., Reynolds, S. J., & Zwerling, C. (2000). Respiratory symptoms: associations with pesticides, silos, and animal confinement in the Iowa Farm Family Health and Hazard Surveillance Project. *American journal of industrial medicine*, 38(4), 455-462.
- Stayton, D. J., Ainsworth, M. D., & Main, M. B. (1973). Development of separation behavior in the first year of life: Protest, following, and greeting. *Developmental Psychology*, 9(2), 213.
- Steele, M. (2018). The “added value” of attachment theory and research for clinical work in adoption and foster care. In *Creating new families* (pp. 33-42). Routledge.
- Stinehart, M. A., Scott, D. A., & Barfield, H. G. (2012). Reactive attachment disorder in adopted and foster care children: Implications for mental health professionals. *The Family Journal*, 20(4), 355-360.
- Stovall, K. C., & Dozier, M. (2000). The development of attachment in new relationships: Single subject analyses for 10 foster infants. *Development and psychopathology*, 12(2), 133-156.
- Stovall–Mcclough, K. C., & Dozier, M. (2004). Forming attachments in foster care: Infant attachment behaviors during the first 2 months of placement. *Development and psychopathology*, 16(2), 253-271.
- Subaşı, N. G., & Kazan, H. (2020). Çocukluk dönemi bağlanma stillerinin yetişkin iletişimindeki etkisi. *Turkish Online Journal of Design Art and Communication*, 10(2), 147-162.
- Suess, G. J., & Sroufe, J. (2005). Clinical implications of the development of the person. *Attachment & Human Development*, 7(4), 381-392.
- Swanson, K., Beckwith, L., & Howard, J. (2000). Intrusive caregiving and quality of attachment in prenatally drug-exposed toddlers and their primary caregivers. *Attachment & human development*, 2(2), 130-148.
- Tollemache, L. (2018). Minding the gap: reconciling the gaps between expectation and reality in work with adoptive families. In *Creating New Families* (pp. 129-144). Routledge.

- Toth, S. L., Cicchetti, D., Macfie, J., & Emde, R. N. (1997). Representations of self and other in the narratives of neglected, physically abused, and sexually abused preschoolers. *Development and psychopathology*, 9(4), 781-796.
- Triseliotis, J. (2002). Long-term foster care or adoption? The evidence examined. *Child & Family Social Work*, 7(1), 23-33.
- Tucker, D. J., & MacKenzie, M. J. (2012). Attachment theory and change processes in foster care. *Children and Youth Services Review*, 34(11), 2208-2219.
- Van den Dries, L., Juffer, F., Van IJzendoorn, M. H., & Bakermans-Kranenburg, M. J. (2009). Fostering security? A meta-analysis of attachment in adopted children. *Children and youth services review*, 31(3), 410-421.
- Vasquez, M., & Stensland, M. (2016). Adopted children with reactive attachment disorder: A qualitative study on family processes. *Clinical Social Work Journal*, 44, 319-332.
- Vaughn, B., Egeland, B., Sroufe, L. A., & Waters, E. (1979). Individual differences in infant-mother attachment at twelve and eighteen months: Stability and change in families under stress. *Child development*, 971-975.
- West, D., Vanderfaeillie, J., Van Hove, L., Gypen, L., & Van Hoen, F. (2020). Attachment in family foster care: Literature review of associated characteristics. *Developmental Child Welfare*, 2(2), 132-150.
- Wilkins, D. (2015). The use of theory and research knowledge in child protection social work practice: A study of disorganised attachment and child protection assessment. University of Kent (United Kingdom).
- Wilson, K. (2006). Can foster carers help children resolve their emotional and behavioural difficulties?. *Clinical Child Psychology and Psychiatry*, 11(4), 495-511.
- Wilson, S. L. (2001). Attachment disorders: Review and current status. *The Journal of Psychology*, 135(1), 37-51.
- Yang, J. C., Chang, A. E., Baker, A. R., Sindelar, W. F., Danforth, D. N., Topalian, S. L., ... & Rosenberg, S. A. (1998). Randomized prospective study of the benefit of adjuvant radiation therapy in the treatment of soft tissue sarcomas of the extremity. *Journal of clinical oncology*, 16(1), 197-203.
- Young, E. S., Simpson, J. A., Griskevicius, V., Huelsnitz, C. O., & Fleck, C. (2019). Childhood attachment and adult personality: A life history perspective. *Self and Identity*, 18(1), 22-38.